

सृष्टीचे पालनहार “देवादी देव महादेव”

भोले शंकर संपूर्ण सृष्टीचे व सर्वांचेच तारणहार दैवत आहे. असे सांगण्यात येते की संपूर्ण ब्रम्हांडामध्ये ३३ कोटी देवी-देवतांचा वास आहे. परंतु यात सर्वांचे पालनहार देवादी देव महादेव म्हणजेच “शिव-पार्वती” आहे. त्यामुळे शंकरजीला भोल्या शंकरा म्हटल्या जाते. समुद्र मंथनाच्या वेळेस जे विष निघाले ते शंकरजीनी प्राशन करून संपूर्ण सृष्टीला वाचविले व विष प्राशन केल्याने त्यांचा कंठ निळा झाला. शंकराचा वास सर्वसाधारण ठिकाणापासून तर स्मशान भूमीपर्यंत दिसून येतो. म्हणजेच आकार -पाताळ-पूर्व-पश्चिम-उत्तर-दक्षिण या संपूर्ण ठिकाणी आपल्याला कोणत्या ना कोणत्या रूपात भगवान शंकरजींचे दर्शन अवश्य होते. त्यामुळेच हिंदू मान्यतेनुसार शंकराच्या मुर्तीची किंवा पिंडाची पुजा केली जाते. भोले शंभर-सर्वसामान्यांचेच देवता नसून मानव-देव -दानव-किन्नर सर्वांचे आराध्य दैवत आहे. त्यामुळे आजही नागव्दार, महादेव, पंचमडी इत्यादी अनेक ठिकाणी हजारांच्या संख्येने भाविक दावणी महादेवाच्या दर्शनाला जातात व भोल्या शंकराचे दर्शन घेऊन आपली मनोकामना पूर्ण करण्याचा प्रयत्न करतात.

रावणासारखा महाग्यानी घोर राजनितीज्ञ हा सुद्धा शंकरजीचा कट्टर भक्त होता. रावणाची भक्ती पाहून शंकरजी प्रसन्न होऊन त्यांना बलशाली होण्याचे वर्दानसुध्दा दिले होते. त्यामुळे शंकरजीची पुजा करण्याचा अधिकार सर्वांनाच आहे. कारण शंकरजींची महिमा अपरंपार आहे. याच उद्देशाने शंकरजींनी आपले वास्तव्य सर्वसामान्यांपासून तर स्मशान भूमीपर्यंत अजरामर ठेवले आहे. आज स्थल, जल, वायु, आकाश-पाताळ, पूर्व-पश्चिम, उत्तर-दक्षिण या संपूर्ण ठिकाणी आपल्याला भोले शंकराचे दर्शन होते. आज आपण नद्यांचा उगम पहातो तो उगम शंकरजींच्या जटेतुन झाल्याचे अनेक कथा व पुराणात पहातो. कोणी मानो अथवा न मानो परंतु आपण या पृथ्वीतलावर हसतो, खेळतो, बागडतो यांचे मुख्य कारण म्हणजे या ब्रम्हांडातील देवी-देवतांचा वासच आहे. कोणतीही देवी-देवता असो त्यांचे स्मरण केल्याने मानसाच्या हृदयात व मनात एक उत्सहाचे वातावरण निर्माण होते नवीन ऊर्जा निर्माण होते. कोणताही देव दीसत नसला तरी मनात असला पाहिजे व संपूर्ण शक्ती सत्कर्मासाठी समर्पित केली पाहिजे. आज संपूर्ण निसर्ग जो आपल्याला दिसतो त्यात

लाखांच्या संख्येने अनेक वृक्ष, फुले, फळे दिसून येते ही संपूर्ण ईश्वरी देनच आहे. परंतु संपूर्ण निसर्गाची रक्षा करणे मानवजातीचे प्रथम कर्तव्य आहे. आपण सत्कर्माचा मार्ग अवलंबवीला तर देवादी देव महादेव आपणापर्यंत अवश्य येईल. महाशिवरात्री हा हिंदू धर्माचा पवित्र सन आहे. त्यामुळे महाशिवरात्री हा सन मोठ्या भक्तिभावाने सर्वत्र साजरा केल्या जातो. त्यामुळे आपल्याला सर्वत्र उत्सहाचे व मंगलमय वातावरण दिसून येते. महाशिवरात्रीला बेलपत्ती, गोंगलाचे फुले, आंब्याचे पाणीखायचे पान याला जास्त महत्त्व असते. म्हणजे पृथ्वीतलावरील प्रत्येक झाडाला, फळांना किंवा फुलांना आगळेवेगळे महत्त्व असते हे आपल्याला दिसून येते. महादेवाचे गुणगान गाण्यांच्या स्वरूपात आपल्याला ऐकायला व पहायला मिळते. संपूर्ण भारतात १२ ज्योतिर्लिंग आहेत त्यापैकी ५ महाराष्ट्रात आहे. खंबकेश्वर, परळी बैजनाथ, भिमाशंकर, आँडा नागनाथ, घृष्णेश्वर ही बाब महाराष्ट्राच्या दृष्टीने गौरवशाली बाब आहे. या व्यतीरीक महाराष्ट्रासह भारतात भगवान शंकरजीचे अनेक मंदिरे आहेत. यावरून स्पष्ट होते की भगवान शंकरजीवर सर्वांचीच आस्था

आहे. त्याच प्रमाणे ॐ नमो: शिवाय ॐ, ॐ शांती, हर हर महादेव इत्यादींचा जप केल्याने मन प्रसन्न राहते, शांती मिळते, आरोग्याच्या दृष्टीकोणात ओम नमो शिवाय हा जप महत्त्वपूर्ण मानल्या जातो यामुळे अनेक आजारी आरोग्यासाठी मोठी मदत मिळते. आपण भोले शंकराचा जयघोष शिवकालीन इतिहासामध्ये सुध्दा

ऐकली व पहाली आहे. शिवाजी महाराज व मावळे लढाईवर जाताना “हर हर महादेव”चा जयघोष करीत असे. यामुळे सैनिकांमध्ये नवचेतन्य निर्माण होऊन एक नवीन ऊर्जा निर्माण होत होती. त्याचप्रमाणे आजही आपल्याला प्रत्येक शंकरजींच्या मंदिरात भाविकांचा “हर हर महादेव”चा जयघोष ऐकायला मिळतो. यामुळे

सर्वांचेच मन प्रसन्न होते व नवीन ऊर्जा निर्माण होते. याचे मुख्य कारण म्हणजे देवादी देव महादेव हे सर्वांचेच पालनहार दैवत आहे. महाशिवरात्रीच्या सणाला लहान-मोठे, आबालवृद्धा सारखे संपूर्ण भावीक मोठ्या उत्साहाने उपवास ठेवतात यामागचा एकच उद्देश असतो की हे देवादी देव महादेव येणारे विग्र टख्खे व सुख-शांती प्रदान कर. कारण आपण सुखी तर देश सुखी, देश सुखी तर संपूर्ण सृष्टी सुखी. महाशिवरात्रीच्या निमित्ताने मी हेच सांगू इच्छितो की स्थल, जल, वायु व निसर्ग याची जोपासना मानवजातीने वेळोवेळी केलीच पाहिजे. कारण बदलते हवामान व यामुळे वाढते प्रदुषण, जंगलातील हिसक पशु शहरात प्रवेश करणे, जंगलाला वनवे लागणे, हिमकडा कोसळून महाप्रलय येणे, सुनामी, ज्वालामुखीचा उद्रेक, अती उष्णता, अती थंडी, भूकंप याला रोखण्यासाठी संपूर्ण मानवजातीने निसर्गाची जोपासना केलीच पाहिजे. अन्यथा देवादी देव महादेव विक्राळ रूप सुध्दा धारण करू शकते. यालाही नाकारता येणार नाही. याचे अनेक उदाहरणे आपल्या समोर आहे. आपण निसर्गाची निर्मळ मनाने सेवा व जोपासना केली तर देवादी देव महादेव अवश्य प्रसन्न होतील. यात दुमत

नाही. देशात महाप्रलय, भूकंप, अती उष्णता, अती थंडी, सुनामी, वनवा लागणे, प्रदुषणात वाढ होणे व हवामानातील बदल या संपूर्ण गोष्टी निसर्गावर होत असलेल्या अन्याय व अत्याचारामुळे दिसून येते. देवादी देव महादेवाचा वास दऱ्या-खोऱ्यात, पहाडात, जंगलात, निसर्गानेच्या सान्निध्यातील काणा -कोपऱ्यात व कणाकणात आपल्याला पहायला मिळतो. त्यामुळे महाशिवरात्रीच्या सनाच्या निमित्ताने निसर्गाची जोपासना करण्यासाठी सर्वांनीच संकल्प केला पाहिजे व निसर्ग संपदा विनाशापासून वाचविली पाहिजे. महाशिवरात्रीच्या निमित्ताने प्रत्येकांनी एकतरी वृक्ष लावले पाहिजे. कारण प्रत्येक वृक्षाच्या पानात, फुलात, फळात आपल्याला भोले शंकराचे दर्शन अवश्य होईल. त्याचबरोबर वृक्ष लागवडीमुळे गुरांना चारा, मानवाला शुद्ध हवा व सर्वांनाच शुद्ध ऑक्सिजन मिळण्यास मोठी मदत होईल. महाशिवरात्रीच्या निमित्ताने जर वृक्षलागवड झाली तर देशात एकाच दिवशी लाखांच्या संख्येने वृक्ष लागवड सहज होईल व निसर्ग प्रफुल्लित होण्यास मोठी मदत मिळेल. हर हर महादेव!

- रमेश कृष्णराव लांजेवार, नागपूर.

ग्रामसभा : गावाच्या लोकशाहीचा खरा आत्मा; हे आपल्याला कधी समजणार?

भारतीय लोकशाहीचा पाया शहरांतील मंत्रालयांमध्ये नसून तो थेट गावाच्या मातीशी जोडलेला आहे. देशाच्या लोकशाहीची खरी ताकद संसदेत नव्हे, तर गावाच्या ग्रामसभेत दडलेली आहे. ग्रामपंचायत आणि ग्रामसभा या केवळ प्रशासकीय यंत्रणा नसून त्या ग्रामीण भारताच्या लोकशाहीचे जिवंत प्रतिबिंब आहेत. गावाचा विकास, निधीचा योग्य वापर, पारदर्शकता आणि लोकसहभाग यांचा केंद्रबिंदू म्हणजे ग्रामसभा. मात्र दुर्दैवाने आज अनेक गावांमध्ये ग्रामसभा ही केवळ कागदोपत्री प्रक्रिया बनत चालली आहे.

ग्रामपंचायत ही गावातील सर्वात खालची, पण सर्वात महत्त्वाची स्वराज्य संस्था आहे. रस्ते, पाणीपुरवठा, स्वच्छता, आरोग्य, शिक्षण, घरकुल, मनरेगा, सामाजिक न्यायाच्या विविध योजना अशा अनेक कामांची अंमलबजावणी ग्रामपंचायतीमार्फत केली जाते. मात्र या सर्व कामांवर नियंत्रण ठेवणारी, दिशा देणारी आणि उत्तरदायित्व निश्चित करणारी सर्वोच्च संस्था म्हणजे ग्रामसभा. ग्रामसभा म्हणजे गावातील सर्व पात्र मतदारांची एकत्रित बैठक. सरपंच, ग्रामपंचायत सदस्य आणि ग्रामसेवक हे ग्रामसभेला उत्तरदायी असतात. त्यामुळे ग्रामसभा ही कोणावर उपकार म्हणून घेतली जाणारी सभा नसून तो गावकऱ्यांचा मूलभूत लोकशाही हक्क आहे.

ग्रामसभेचे महत्त्व यासाठीही अधिक आहे की येथे गावातील विकासकामांचा आणि खर्चाचा खुलेपणाने आढावा घेतला जातो. कोणती कामे झाली, कोणती अपूर्ण राहिली, निधी कुठे आणि कसा खर्च झाला, कोणत्या योजनेचा लाभ कोणाला मिळाला याची माहिती ग्रामसभेत मांडली जाते. त्यामुळे भ्रष्टाचाराला आळा बसतो आणि प्रशासनावर लोकांचा अंकुश राहतो. योजनेचा लाभ केवळ कागदावर न राहता प्रत्यक्ष गरजूंपर्यंत पोहोचतो. गावाच्या गरजा गावकरीच सर्वात अचूकपणे सांगू शकतात आणि त्यासाठी ग्रामसभा हे सर्वोत्तम व्यासपीठ आहे.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम १९५८ आणि संबन्धित नियमांनुसार ग्रामसभा घेणे बंधनकारक आहे. वर्षातून किमान चार ग्रामसभा घेणे कायद्याने आवश्यक आहे. प्रजासत्ताक दिन, महाराष्ट्र दिन, स्वातंत्र्य दिन आणि गांधी जयंती या दिवशी ग्रामसभा घेण्याची स्पष्ट तरतूद आहे. याशिवाय गरज भासल्यास विशेष ग्रामसभा घेता येते. ग्रामसभेची किमान सात दिवस आधी

पूर्वसूचना देणे, ग्रामस्थांना विविध माध्यमांतून माहिती देणे, स्पष्ट अर्जेडा जाहीर करणे आणि ग्रामसभेतील ठरावांची नोंद ठेवणे ही ग्रामपंचायतीची जबाबदारी आहे. मात्र ठराव मांडून थांबणे पुरेसे नाही; त्यांची अंमलबजावणी होणे तितकेच महत्त्वाचे आहे.

तथापि वास्तव वेगळेच चित्र दाखवते. अनेक ठिकाणी ग्रामसभा मुद्दाम टाळल्या जात असल्याचे दिसते. काही ठिकाणी उपस्थिती कमी दाखवली जाते, तर काही ठिकाणी सभा झाली असल्याचे कागदोपत्री दाखवले जाते. ग्रामसभा घेतली तर प्रश्न विचारले जातील, खर्चाचा हिशेब मागितला जाईल, कामातील त्रुटी समोर येतील या भीतीपोटी काही सरपंच आणि ग्रामसेवक ग्रामसभा म्हणजे डोकेदुखी असल्यासारखे वागतात. ही मानसिकता लोकशाहीच्या मुळावर घाव घालणारी आहे.

ग्रामसभा न घेणे हा कायद्याचा थेट भंग आहे. अशा प्रकरणात नागरिकांना तक्रार करण्याचा पूर्ण अधिकार आहे. पंचायत समिती, गट विकास अधिकारी, उपविभागीय अधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी यांच्याकडे लेखी तक्रार करून कारवाईची मागणी करता येते. चौकशीत दोषी आढळल्यास सरपंच किंवा ग्रामसेवकावर १५ दिवस निलंबन किंवा पदावरून काढून टाकण्यासारखी कठोर कारवाई होऊ शकते. त्यामुळे ग्रामसभा टाळणे हे कोणाच्याही हिताचे नाही.

या संपूर्ण प्रक्रियेत ग्रामस्थांची भूमिकाही तितकीच महत्त्वाची आहे. ग्रामसभा ही सरकारची किंवा ग्रामपंचायतीची कृपा नसून गावकऱ्यांचा हक्क आहे, ही जाणीव प्रत्येक नागरिकाने ठेवली पाहिजे. ग्रामसभेला उपस्थित राहणे, प्रश्न विचारणे, सूचना देणे, विकासकामांवर लक्ष ठेवणे आणि गरज पडल्यास लेखी मागण्या करणे हे जागरूक नागरिकांचे कर्तव्य आहे. ग्रामसभा होत नसेल तर त्याविरोधात आवाज उठवणे हीदेखील लोकशाहीची जबाबदारी आहे.

शेवटी एवढेच म्हणावेसे वाटते की ग्रामसभा मजबूत असेल तर गाव सक्षम होईल. पारदर्शक, नियमित आणि लोकसहभागाने होणारी ग्रामसभा हीच गावाच्या विकासाची खरी गुरुकिल्ली आहे. ग्रामसभा ही केवळ औपचारिक बैठक नसून ती गावाच्या भविष्याचा निर्णय घेणारी लोकशाहीची प्रयोगशाळा आहे. ग्रामीण नागरिकांनी हे महत्त्व ओळखून ग्रामसभेच्या माध्यमातून आपल्या गावाचा विकास स्वतःच्या हातात घ्यावाहीच आजच्या काळाची गरज आहे.

ववन वानखेडे पत्रकार तथा सामाजिक कार्यकर्ते

दलितांच्या व्यथा, वेदना साहित्यातून अभिव्यक्त करत विद्रोह पेरणारा विद्रोही बंडखोर - पद्मश्री नामदेव ढसाळ

दलित अन्याय अत्याचाराची मालिका खंडित होत नाही स्वातंत्र्य नावाची रंडी इथं कधी नांदत नाही

मुकी बहिरी झाली ही वांझ व्यवस्था आक्रोश हिला आमचा दिसत नाही अश्या प्रखर शब्दात व्यवस्थेवर घणाघाती प्रहार करत विद्रोही बाण्याने व्यवस्थेला फाट्यावर कोलणारे विद्रोही बंडखोर, वेदना आणि विद्रोहाचे स्फूर्तिग चेतवणारे आंबेडकरी विचारवंत, मराठी साहित्य विश्वात दलित साहित्याला नवी दिशा देत परिवर्तन घडवणारे, परिवर्तनवादी प्रातिभिक सामर्थ्य लाभलेले जेष्ठ साहित्यिक, दलित चळवळ बुलंद करण्यासाठी “दलित पँथर” ही विद्रोही सामाजिक संघटना संस्थापित करणारे, महानगरीय जीवनावर लिहिणारे बोली भाषेत लिखाण करणारे मराठीतील एक महत्त्वाचे लेखक, आपल्या शब्दांनी प्रस्थापितांच्या सत्तेला हादरा देणारे बौद्ध दलित चळवळीतील क्रांतिकारी सूर्य म्हणजे पद्मश्री नामदेव लक्ष्मण ढसाळ होत.

नामदेव ढसाळ दलित चळवळीतील एक अग्रगण्य नाव. ज्यांनी दलितांच्या व्यथा वेदना जाणल्या. नुसत्याच त्या जाणल्या नाही तर आपल्या लेखणीतून, साहित्यातून त्या व्यथा वेदना सर्वांसमोर मांडत त्याला न्याय मिळावा यासाठी त्यांनी तितक्याच ताकतीने लढा उभारला. नामदेव ढसाळ यांचा जन्म १५ फेब्रुवारी १९४९ रोजी महाराष्ट्रातील पुणे जिल्ह्यात झाला. ढसाळ यांनी साहित्यातून अन्याय अत्याचाराला वाचा फोडण्याचे कार्य केले. त्यांच्यावर महामानव, भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तसेच शांती आणि करुणेचा संदेश देणारे तथागत गौतम बुद्ध यांचा प्रभाव होता.

नामदेव ढसाळ यांना त्यांच्या साहित्यिक योगदानाबद्दल अनेक

पुरस्कारांनी सन्मानित करण्यात आलेले आहे. त्यांच्या “गोलपिठा” या साहित्यकृतिस महाराष्ट्र राज्य पुरस्कार मिळाला आहे. सोव्हियेत लँड नेहरू पुरस्कार, महाराष्ट्र राज्य कवी केशवसुत पुरस्कार, १९९९ मध्ये पद्मश्री पुरस्कार, बहिणाबाई चौधरी पुरस्कार, २००५ रोजी साहित्य अकादमी स्वर्ण महोत्सव निमित्त जीवनगौरव पुरस्कार, २००६ रोजी गंगाधर गाडगीळ साहित्य पुरस्कार, डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर स्मृती पुरस्कार, बुद्ध रोहिदास विचार गौरव पुरस्कार असे अनेक पुरस्कार मिळालेले आहेत. पद्मश्री नामदेव ढसाळ यांनी साहित्य क्षेत्रातील योगदान वाखानण्याजोगे आहे. त्यांनी १९७२ साली त्यांचा पहिला कवितासंग्रह “गोलपिठा” प्रकाशित केला. यात त्यांनी विद्रोही बंडखोरी करत व्यवस्थेविरोधात शब्दाशब्दातून चपराक सडकवला. त्यानंतर त्यांनी आमच्या इतिहासातील एक अपरिहार्य पात्र -प्रियदर्शनी, खेळ, तुही इयत्ता कंची, तुझे बोट धरून चाललो आहे, मी मारले सूर्याच्या रथाचे सात घोडे, गांडू बगीचा, या सत्तेत जीव रमत नाही, मूर्ख म्हाताऱ्याने डॉंगर हलवले, मी भयंकराच्या दरवाज्यात उभा आहे व निर्वाणा अगोदरची पिडा असे कवितासंग्रह प्रसिद्ध केले. याच बरोबर त्यांनी निगेटिव्ह स्पेस, उजेडाची

काळी दुनिया व हाडकी हडवळा या तीन कादंबऱ्या देखील लिहिल्या आहेत. अंधार यात्रा हे नाटक देखील त्यांनी लिहिलेले आहे. तसेच बुद्ध धर्म काही शेष प्रश्न, आंबेडकरी चळवळ, आंधळे शतक सर्व काही समष्टीसाठी असे चिंतनपर लेख ही लिहिलेले आहेत. नामदेव ढसाळ यांच्या मृत्युनंतर त्यांचे “दलित पँथर - एक संघर्ष” हे चिंतनपर लेखन २०१४ साली प्रकाशित करण्यात आले.

१९७२ मध्ये त्यांनी चळवळीत काम करत असताना दलित चळवळीतील समव्यक्त सहकारी तसेच साहित्यिकांच्या साथीने “दलित पँथर” या आक्रमक संघटनेची स्थापना केली. त्यांच्या या चळवळीवर अमेरिकेतील ब्लॅक पँथर या चळवळीचा मोठा प्रभाव होता. या संघटनेतून त्यांनी दलितांच्या प्रश्नांना, अन्याय अत्याचाराला वाचा फोडली, दलितांच्या अनेक प्रश्नांसाठी उग्र आंदोलने केली. त्यावेळेस च्या सरकारला दलित हिताचे निर्णय घेण्यासाठी त्यांनी प्रवृत्त केले. मराठवाडा विद्यापीठ नामांतर लढ्यातही त्यांचे मोलाचे योगदान आहे.

तोंड वाजवून न्याय मिळत नसेल तर तोंडात वाजवून न्याय मिळवायचा. माझ्या संघटनेत काम करायचे असेल तर चळवळीत काम करायचं असेल तर मन घट्ट करावे लागेल. मार खायला शिकलं

पाहिजे. संघटनेत नीट काम केलं नाही ना तर गांडीवर लात मारून काढून देईन. समाजासाठी काम करता येत नसेल तर चोरी मारी, दरोडेखोरी, बलात्कारी सोडून बाकीचे जे काही पोटापाण्याचे धंदे आहेत ते करा. पैसे मिळवण्याचा धंदा करावा. आणि काही जमलं नाही तर मटका बुकी चा धंदा करा, दारू विका. कोण पोलीस येतो, काय करतो यासाठी मी तुमच्या पाठीमागे आहे. असे आपल्या कार्यकर्त्यांना ते म्हणायचे. बाबासाहेबांचं नाव घ्यायचं, फुलेंचं नाव घ्यायचं आणि आपली पोटाची खळगी भरायची हे धंदे सोडून द्या. असे ते कार्यकर्त्यांना स्पष्टपणे सांगायचे.

अश्या या गरीब, शोषितांचा अन्याय अत्याचाराला आपल्या लेखणीतून वाचा फोडत त्याविरोधात लढणाऱ्या बोध्याचा अंत वयाच्या ६४ व्या वर्षी १५ जानेवारी २०१४ रोजी झाला. त्यांच्या जाण्याने आंबेडकरी चळवळीचे आणि दलित पँथर चे न भरून निघणारे नुकसान झालेले आहे. आजही दलित पँथर ही सामाजिक संघटना त्यांना सांगितलेल्या तत्वावर कार्य करत आहे. त्यांचा लढा प्रत्येक ठिकाणी त्यांच्याच पद्धतीने हाताळत आहेत. खऱ्या अर्थाने नामदेव ढसाळ यांनी जाता जाता विद्रोहाची ज्वाला येणाऱ्या पिढीत पेटवली. अन आता अनेक कवी, लेखक, सामाजिक कार्यकर्ते त्यांची प्रेरणा घेऊन अन्यायाला वाचा फोडण्याचे कार्य करत आहेत.

अन्याय अत्याचाराची चिड होता नामदेव सामाजिक लढ्याची लीड होता नामदेव छिनाल व्यवस्थेला फाट्यावर कोलणारा आंबेडकरी चळवळीची ग्रीड होता नामदेव

- विजय नारायण वाठोरे, नांदेड तालुकाअध्यक्ष - दलित पँथर (नामदेव ढसाळ)

संपर्क - ९९७५५९३३५९

टाटा मोटर्स आणि महाराष्ट्र सरकार दुष्काळग्रस्त भागांमध्ये १,५०० अतिरिक्त जलसाठ्यांचे संवर्धन करणार

आत्ताच एक्सप्रेस मुंबई - महाराष्ट्रातील सर्वात मोठ्या कॉर्पोरेट-केंद्रित जलसंधारण उपक्रमाला अधिक बळ देत टाटा मोटर्सने मृदा व जलसंधारण विभाग, महाराष्ट्र सरकारसोबत सामंजस्य करारावर (एमओयू) स्वाक्षरी केली आहे. या सामंजस्य करारांतर्गत २५ जिल्ह्यांमधील दुष्काळग्रस्त भागांमध्ये १,५०० अतिरिक्त जलसाठ्यांचे संवर्धन करण्यात येणार आहे. हे विस्तारीकरण सहयोग-केंद्रित जल संवर्धन उपक्रमावर आधारित आहे. या उपक्रमाने आधीच वर्ष २०२५ मधील उन्हाळ्यापासून १,४५० हून अधिक जलसाठ्यांचे संवर्धन

केले आहे, ज्यामुळे ३,००० कोटी लिटरहून अधिक जल साठवण क्षमता निर्माण झाली आहे आणि महाराष्ट्रातील ग्रामीण भागांमधील जवळपास ७ लाख व्यक्तींना या क्षमतेचा लाभ झाला आहे. सार्वजनिक-खाजगी-समुदाय संचालित जल संवर्धन उपक्रमाने महाराष्ट्रातील पाणीटंचाई असलेल्या काही भागांमध्ये वर्षभर पाणी उपलब्ध करून दिले आहे, भूजल पातळी वाढवली आहे आणि सिंचन सुविधा सुधारली आहे. पुढील टप्प्यांमध्ये हा उपक्रम नागपूर, अमरावती, छत्रपती संभाजीनगर, नाशिक, पुणे आणि कोकण विभाग या जिल्ह्यांमध्ये विस्तार

साधणार आहे. या उपक्रमाच्या विस्तारीकरणाबाबत मत व्यक्त करत महाराष्ट्र सरकारचे माननीय मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस म्हणाले, “गाळमुक्त धरण, गाळयुक्त शिवार योजनेमधून विकेंद्रीकृत व समुदाय-केंद्रित उपाययोजनांच्या माध्यमातून दीर्घकालीन जल सुरक्षा निर्माण करण्यासाठी महाराष्ट्राची कटिबद्धता दिसून येते. टाटा मोटर्स अनेक वर्षांपासून राज्यासाठी बहुमुल्य सहयोगी आहे, तसेच कॉर्पोरेट सोशल रिसॉर्सिबिलिटीसह प्रामाणिक जबाबदार कंपनी म्हणून अर्थपूर्ण उपक्रम राबवत आहे. या सहयोगाच्या

भूजल निधीसाठी सीएसआर अनुकरणीय व शारवत जल संवर्धन उपक्रमापर्यंत या उपक्रमाच्या उल्कातीमधून महाराष्ट्र सरकारसोबतचा आमचा समान दृष्टिकोन दिसून येतो, तो म्हणजे शारवत जल उपाययोजना देणे, ज्या भूजल पातळी वाढवतात, वर्षभर पाणी उपलब्ध असण्याची खात्री देतात आणि ग्रामीण उदरनिर्वाह वाढवतात. आमची अंमलबजावणी सहयोगी म्हणून नाम फाऊंडेशनसोबत सहयोगाने आमही महाराष्ट्रातील ग्रामीण दुष्काळग्रस्त भागांमध्ये आमही अधिकाधिक पोहोचत राहू, तसेच उत्तम परिणाम साधत राहू.

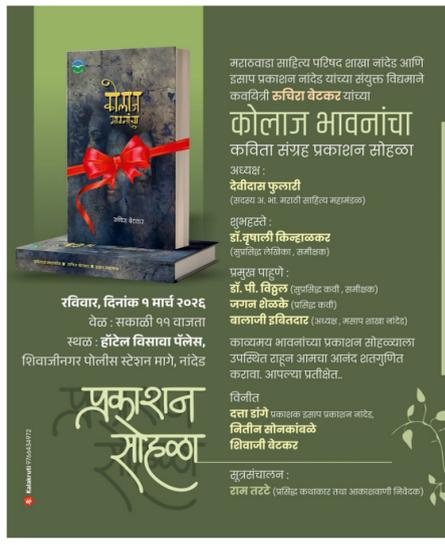

रुचिया बेटकर यांच्या भावविश्वाचा 'कोलाज' १ मार्चला रसिकांच्या भेटीला... नांदेड मध्ये भव्य प्रकाशन सोहळा

आत्ताच एक्सप्रेस नांदेड। लक्ष्मीकांत मुंडे मराठवाडा साहित्य परिषद शाखा नांदेड आणि डीमअप प्रकाशन नांदेड यांच्या संयुक्त विद्यमाने कवयित्री रुचिया बेटकर यांच्या 'कोलाज भावनांचा' या कविता संग्रहाचा प्रकाशन सोहळा उरसाहात संपन्न होणार आहे. साहित्यप्रेमींसाठी हा एक विशेष साहित्यिक पर्व ठरणार असून नांदेड शहरातील साहित्यविश्वात या कार्यक्रमाबाबत उत्सुकता निर्माण झाली आहे. या प्रकाशन सोहळ्याच्या अध्यक्षस्थानी देवीदास फुलारी (सदस्य, अ. भा. मराठी साहित्य महामंडळ) राहणार आहेत. कार्यक्रमाचे प्रमुख

अतिथी म्हणून सुप्रसिद्ध लेखिका व समीक्षक डॉ. वृशाली किन्हाळकर उपस्थित राहणार आहेत. तसेच प्रमुख पाहुणे म्हणून सुप्रसिद्ध कवी व समीक्षक डॉ. पी. विठ्ठल, प्रसिद्ध कवी जगन शेळके आणि मसाप शाखा नांदेडचे अध्यक्ष बालाजी इबितवार यांची उपस्थिती लाभणार आहे. हा प्रकाशन सोहळा रविवार, दिनांक १ मार्च २०२६ रोजी सकाळी ११ वाजता आयोजित करण्यात आला आहे. कार्यक्रमाचे स्थळ हॉटेल विसावा पॅलेस, शिवाजीनगर पोलीस स्टेशन मागे, नांदेड असे आहे. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रसिद्ध कथाकार तथा आकाशवाणी निवेदक राम

तट्टे करणार आहेत. या कार्यक्रमाचे विनीत निमंत्रक म्हणून डीमअप प्रकाशन नांदेडचे प्रकाशक दत्ता डांगे, तसेच नितीन सोनकांबळे आणि शिवाजी बेटकर यांनी साहित्यप्रेमींना उपस्थित राहण्याचे आवाहन केले आहे. 'कोलाज भावनांचा' या कविता संग्रहातून कवयित्री रुचिया बेटकर यांनी विविध भावविश्व, नातेसंबंध, संवेदना आणि सामाजिक वास्तव यांचे काव्यमय चित्रण केले असून साहित्य रसिकांमध्ये या पुस्तकाबाबत विशेष उत्सुकता आहे. या प्रकाशन सोहळ्यास साहित्यप्रेमींनी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहून कार्यक्रमाची शोभा वाढवावी, असे आवाहन

आयोजकांकडून करण्यात आले आहे.

पैनगंगेतून वाळू चोरून नेणारा ट्रॅक्टर पोलिसांनी पकडला

महसूल पाटोपाट पोलिसांचीही वाळू माफिया वर जबर कार्यवाही, चार लाखांचा मुद्देमाल जप्त

आत्ताच एक्सप्रेस

श्रीक्षेत्र माहूर - महसूल विभागाकडून माहूर तालुक्यातील लिलाव झालेले पाच वाळू घाट सुरू केल्याने खेड्यापाड्यात रात्री ट्रॅक्टर द्वारे पैनगंगा नदीपात्र तसेच नाल्यातून वाळू तस्करी सुरू असून माहिती मिळताच महसूल आणि पोलीस विभाग ट्रॅक्टर पकडून जप्त करत असूनही वाळू तस्करी थांबायचे नाव घेत नाही मोजे दिवाडी परिसरात गुप्त माहिती मिळाल्याने पैनगंगा नदी पात्रातून वाळू चोरी करून धानोरा दिवाडी कडे येत असलेला ट्रॅक्टर पोलीस निरीक्षक देविदास चोपडे आणि पथकाने रोहतात पकडून माहूरच्या पोलीस ठाण्यात आणून जप्त केल्याची घटना दि १४ रोजी १०.३० वाजता घडली आहे. पोलीस अधीक्षक अविनाश कुमार यांच्या मार्गदर्शनाखाली उपविभागीय पोलीस अधिकारी किरण कुमार भोंडवे यांच्या आदेशाने पोलीस निरीक्षक देविदास चोपडे पथकासह तालुक्यात तील गावात भेटी देत होते गुप्त माहिती दाराने माहिती दिल्यावरून पैनगंगा नदीपात्र त धानोरा एक ट्रॅक्टर वाळू भरून येत असल्याची माहिती

मिळाली त्यावरून सापळा रचण्यात आला पाणंद रस्त्यावरून येत असलेल्या ट्रॅक्टरला त्यांनी मुख्य रस्त्यावर येऊ दिले त्यानंतर त्यावर अचानकपणे धाड टाकून २६ २६०८ या ट्रॅक्टरची चौकशी केली असता त्याकडे कुठलीच परवानगी नसल्याने त्यास जप्त करून माहूरच्या पोलीस ठाण्यात आणून चालकाविरुद्ध गुन्हा दाखल करत एकूण ४ लाख ६ हजार रुपयांचा मुद्देमाल जप्त केला आहे सदरील कारवाईत पोलीस निरीक्षक देविदास चोपडे यांचे सह पोहेका गजानन चौधरी पोका पवन राऊत यांचे सह पोलीस कर्मचाऱ्यांनी मोलाची कामगिरी बजावली

भोकर नगर परिषदेत स्विकृत नगरसेवक म्हणून संधी देण्याची चंद्रकांत मुस्तापुरे यांची मागणी

आत्ताच एक्सप्रेस

भोकर - भोकर शहराच्या विकासासाठी पक्षीय राजकारण न करता सर्व सामान्य लोकांना आपलेसे करून विकासासाठी सातत्याने झटणाऱ्या व नागरीकांच्या प्रश्न सोडविण्यासाठी माझ्या सारख्या सुशिक्षित तरुणाला नगरपरिषदेत स्विकृत सदस्य पदी निवड करून न्याय द्यावा अशी मागणी

समाजसेवक चंद्रकांत मुस्तापुरे यांनी नगराध्यक्ष भगवान दंडवे यांना निवेदनाद्वारे विनंती केली आहे.

नगराध्यक्ष यांना दिलेल्या निवेदनात म्हटले आहे की,मी सामाजिक कार्यकर्ता चंद्रकांत मुस्तापुरे स्वामी असून भोकर नगरपरिषदेत स्विकृत सदस्य नियुक्ती करण्यात येणार असल्याने हि निवड सामाजिक, राजकीय व सांस्कृतिक अनुभव असलेल्या नागरीकाची निवड करणे योग्य राहिल.मी समाजकार्य व राजकारण करत असताना शहरातील विकासासाठी सातत्याने सरकारकडे मागणी करतो.मला भोकर शहरातील अनेक समस्या चे आकलन आहे. नागरीकांशी सतत चर्चा करून विकासा संदर्भात शासनाकडे पाठपुरावा करत असतो.त्यामुळे स्विकृत सदस्य निवडत असताना मायेचा बाजार न करता आणि पक्षीय राजकारण बाजूला ठेवून माझ्या सारख्या सुशिक्षित तरुणाला संधी द्यावी.मी या संधीचा सोनं करीन.याचा विचार करावा असे निवेदनात म्हटले आहे.

हातभट्टी दारूचे दोन अड्डे उध्वस्त, हिवाळणी पापळाडी परिसरात दहशत

आत्ताच एक्सप्रेस

श्रीक्षेत्र माहूर - माहूर तालुक्यातील मौजे हिवाळणी पापळाडी येथे मासरेड अंतर्गत झालेल्या कारवाईत अवैधरित्या हातभट्टी दारू गाळपणारे दोन अड्डे उध्वस्त करून पोलिसांनी साडेसहाशे लिटर दारूचा नाश करून पो नि देविदास चोपडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली स पो नी संदीप अन्येबोईनवाड यांनी दोन आरोपी विरुद्ध गुन्हा दाखल केल्याची घटना दि १४ रोजी दुपारी १२ वाजता घडली आहे

पोलीस उप महानिरीक्षक शहाजी उमाप यांच्या संकल्पनेतील सपोनी संदीप अन्येबोईनवाड यांचे सह पथकाने एका ठिकाणी सहाशे लिटर

उपविभागीय पोलीस अधिकारी किरण कुमार भोंडवे यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलीस निरीक्षक देविदास चोपडे यांनी बनविलेल्या पथकाद्वारे मास रेड अंतर्गत हातभट्टी दारू अवैधरित्या देशी विदेशी दारू विकणाऱ्या विरुद्ध धडाकेबाज कारवाया सुरू आहेत

दिनांक १४ रोजी गोपनीय माहिती मिळाल्याने हिवाळणी पापळाडी परिसरात दोन ठिकाणी हातभट्टीची दारू बनवित असल्याची माहिती मिळाल्याने पोलीस निरीक्षक देविदास चोपडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली सपोनी संदीप अन्येबोईनवाड यांचे सह पथकाने एका ठिकाणी सहाशे लिटर

रसायन तर दुसऱ्या ठिकाणी ५० लिटर बनविलेली दारू असा एकूण साडेसहाशे लिटर माल ज्याची किंमत ३९ हजार रुपये त्या ठिकाणी धाड टाकून सदरील दारू बनविण्याचे रसायन व बनविण्यात आलेली दारू नष्ट करून दोघाविरुद्ध कायदेशीर कारवाई करण्यात आली आहे

या पथकात पो उपनि पालसिंग ब्राह्मण, पोउपनि संदीप अन्येबोईनवाड, पो हे का गोपनवाड,मडावी मोहूर्ते, सोनसळे, मामीलवाड, होमगाई उमेश भगत, सलमान खान, चूगडे, गिनगुले यांचे सह कर्मचाऱ्यांनी मोलाची कामगिरी बजावली.

किनवट पोलिसांची मासरेड कारवाई; ६०० लिटर हातभट्टी दारू निर्मितीचे मोहफुल रसायन जप्त

आत्ताच एक्सप्रेस

किनवट - किनवट पोलीस ठाणे हद्दीत आज करण्यात आलेल्या विशेष मासरेड कारवाईदरम्यान मोजे डोंगरगाव येथे मोठी कारवाई करण्यात आली. अवैधरित्या हातभट्टी गावठी दारू तयार करण्यासाठी वापरले जाणारे अंदाजे ६०० लिटर मोहफुल रसायनयुक्त साहित्य पोलिसांनी जप्त केले असून एकूण ३६,००० रुपयांचा मुद्देमाल हस्तगत करण्यात आला आहे. या प्रकरणी आरोपी मोतीराम नागोवार हुरुदके याच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पुढील तपास पोलीस करत आहेत. सदर कारवाई पोलीस निरीक्षक गणेश कराड यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आली. या पथकात पोलीस हेडकॉन्स्टेबल आत्राम, वाघमारे, पोलीस कॉन्स्टेबल रंजणे तसेच महिला कॉन्स्टेबल मंजू पवार यांचा समावेश होता. तसेच बीट जमादार सिद्धार्थ वाघमारे हे पुढील तपास करत आहेत. अवैध दारू निर्मिती व विक्रीविरोधात किनवट पोलीसांनी कठोर भूमिका घेवली असून अशा प्रकारच्या कारवायांमुळे बेकायदेशीर व्यवसायांना मोठा आळा बसणार असल्याचे पोलीस निरीक्षक, पोलीस स्टेशन किनवट यांनी सांगितले. अवैध धंद्यांविरोधात अशाच प्रकारे कठोर कारवाई सुरू राहणार असल्याचा इशाराही पोलिसांनी दिला आहे.

आठव्या अ. भा. गुरु रविदास साहित्य संमेलनाची नांदेड येथे जय्यत तयारी..!

आत्ताच एक्सप्रेस

नांदेड - येत्या रविवार दिनांक १५ फेब्रुवारी २०२६ रोजी नांदेड येथे आठवे अखिल भारतीय एक दिवसीय भव्य गुरु रविदास साहित्य संमेलन आयोजित करण्यात आले असून त्याची जय्यत तयारी करण्यात येत असल्याची माहिती या संमेलनाचे स्वागतार्थ्यक्ष प्रवीण जेटेवाड तथा मुख्य प्रवर्तक इंजि. चंद्रप्रकाश देगलूरकर यांनी दिली.

शिवपार्वती मंगल कार्यालय भावसार चौक नांदेड येथील संमेलन स्थळास महान क्रांतिकारी बिरसा मुंडा यांचे नाव देण्यात आले असून येथे रविवारी दिवसभर भगवत् साहित्यिक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे. त्यात ग्रंथयात्रा, ध्वजारोहण, उद्घाटन सत्र, परिसंवाद, कथाकथन, सांस्कृतिक कार्यक्रम, गीत, संगीत, नृत्य, भारूड, एकमात्री नाट्यप्रयोग, कविसंमेलन व समारोप कार्यक्रमाचा समावेश आहे.

या साहित्य संमेलनाच्या अध्यक्षस्थानी अकोला येथील सुप्रसिद्ध साहित्यिक लेखिका प्रा. डॉ. सौ. निर्मला पुंडलिक भामोदे ह्या राहणार असून नांदेड परिक्षेत्राचे पोलीस उपमहानिरीक्षक शहाजी उमाप साहेब यांच्या हस्ते या संमेलनाचे उद्घाटन सकाळी १०:३० वाजता होणार आहे. तत्पूर्वी सकाळी ९ वाजता गुरु रविदास चौक, तराडा नाका नांदेड येथून ग्रंथयात्रा निघणार असून अखिल भारतीय गुरु रविदास समता परिषदेचे प्रदेश कार्याध्यक्ष बालाजीराव जमदाडे (परभणी) यांच्या हस्ते ग्रंथयात्रेचे उद्घाटन होणार आहे. या ग्रंथयात्रेचे संमेलन स्थळी आगमन झाल्यानंतर सकाळी ९:३० वाजता अखिल भारतीय गुरु रविदास

समता परिषदेचे तेलंगणा प्रदेशाध्यक्ष राजेश खंदारे यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात येणार आहे. यावेळी अल्पोपहारानंतर सकाळी १०:३० वाजता दीप प्रज्वलन आणि संविधान प्रास्ताविका वाचनानंतर उद्घाटन होणार आहे. यावेळी गुरुद्वारा लंगर साहिबचे प्रमुख स. बाबा बालविदरसिंग यांची विशेष उपस्थिती लाभणार आहे.

हद्दावा येथील सहाव्या अखिल भारतीय गुरु रविदास साहित्य संमेलनाचे माजी संमेलनाध्यक्ष सुभाष सोनवणे (अहिल्यानगर), चर्मकार विकास संधाचे प्रदेशाध्यक्ष संजय खामकर (अहिल्यानगर), सुप्रसिद्ध विचारवंत व सदस्य, जमाते इस्लामी हिंद, संत साहित्य अभ्यासक डॉ. रफिक पारसेकर (अहिल्यानगर), लोकस्वराज आंदोलनाचे संस्थापक प्रा. डॉ. रामचंद्र भरोडे (नांदेड), सिने कलाकार मुल्लू मनोहर टी. (हैदराबाद) आणि पीपल्स रिपब्लिकन पक्षाचे महाराष्ट्र प्रदेश महासचिव बापूराव गजभारे यांनी यावेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थिती राहणार आहे.

महावितरणचे सेवानिवृत्त मुख्य अभियंता रामदास कांबळे, पोलीस निरीक्षक ओमकांत चिंचोल्कर, संतोष तांबे, बाळासाहेब रोकेडे, महापारंपरणचे कार्यकारी अभियंता आफताब खान, माजी जि. प. सदस्य साहेबराव धनगे, सामाजिक कार्यकर्ते जगदीश बेदवे (सिल्लोड), अॅड. दिलीप वाळंज (अंबननाथ), बसपाचे प्रदेश सचिव दिगंबर मोरे, बामसेफचे मराठवाडा प्रमुख मिलिंद बनसोडे, राम गायकवाड (बोड), बाबुराव वाघमारे (येरोळ), गणेश गायकवाड (उदगीर), बिरसा मुंडा जयंती उत्सव समितीचे नांदेड जिल्हाध्यक्ष राजेश्वर पालेपवाड, गणेश

कांबळे (लातूर रोड), अॅड. शिवराज कोळीकर (नांदेड), कामगार नेते गौतम भद्रे, जमात ए इस्लामी हिंद नांदेडचे आबेद खान पठाण यांची यावेळी प्रमुख उपस्थिती राहणार आहे.

संभाजीनगरचे सेवानिवृत्त पोलीस उपायुक्त बालाजीराव सोनटके हे वाळूज जिल्हा परिषद निवडणुकीत विजयी झाल्याबद्दल त्यांचा या साहित्य संमेलनात सत्कार करण्यात येणार आहे तसेच सुरज ग्रुप ऑफ इंडस्ट्रीजचे अध्यक्ष रमेश पारसेवार यांना जीवन गौरव, ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्ते व्यंकटराव दुधंबे यांना समाजभूषण तर योगेश छबिलवाड (छ. संभाजीनगर) यांना बिरसा मुंडा युवा क्रांती पुरस्कार प्रदान करण्यात येणार आहेत.

यावेळी विजयकुमार कदम (मुंबई) लिखित "लॉकडाऊनमधील प्रेम" या पुस्तकाचे प्रकाशन करण्यात येणार आहे. शेवटी संमेलनाध्यक्षा प्रा. डॉ. निर्मला भामोदे यांचे भाषण होणार आहे. यावेळी बालाजी फुलपार आणि पत्रकार रमेश गंगासागर (भोकर) हे संविधानाच्या प्रास्ताविकेचे वाचन करतील. कुसुम गणेश गायकवाड (नांदेड) ह्या सत्रातगतीत सादर करतील तर इंजि. चंद्रप्रकाश देगलूरकर यांचे प्रास्ताविक होईल. या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन मीनाक्षी नारायण वाघमारे तर शेवटी आभार प्रदर्शन प्रियंका विपुल देगलूरकर ह्या करतील.

बेगमपूर राज्याची संकल्पना पाचव्या सत्रात दुपारी बारा वाजता "बेगमपूर राज्याची संकल्पना व भारतीय संविधान" या विषयावर परिसंवाद होणार असून अखिल भारतीय गुरु रविदास समता परिषदेचे राष्ट्रीय अध्यक्ष शिवाजीराव लकवाले (उदगीर) हे या परिसंवादाच्या अध्यक्षस्थानी

राहतील. राष्ट्रीय चर्मकार महासंघाचे प्रदेशाध्यक्ष माधवराव गायकवाड (नांदेड), विचारवंत बालाजीराव साबळे (लातूर) आणि महिला सामाजिक कार्यकर्त्या सौ. मंगल रमेश दुधंबे हे विषयावर आपले विचार मांडतील.

यावेळी शाहिर प्रदीप कडबे (रामटेक) आणि तुकाराम जाधव (कोरपना) हे क्रांतिकेते सादर करतील. याचे सूत्रसंचालन माया कर्नाड (जालना) आणि आभार प्रदर्शन अखिल भारतीय गुरु रविदास समता परिषदेचे जालना जिल्हाध्यक्ष गणेश शिंदे हे करतील.

सहाव्या सत्रात दुपारी दीड वाजता एकपत्री प्रयोग "मी रमाई बोलतेय !" गायत्री रामटेके (बल्लारशा) ह्या सादर करतील. याचे सूत्रसंचालन राहुल खंदारे (उमरी) हे करतील तर आभार प्रदर्शन सौ. विद्या अरुण उकेंडे (नांदेड) ह्या करतील. सातव्या सत्रात दुपारी दोन वाजता भोजन अवकाश जाहिर करण्यात आला आहे. महाशिवरात्री निमित्ताने उपवासाच्या फाळाची व सुरुची भोजनाची व्यवस्था करण्यात आली आहे.

दुपारी अडीच वाजता सांस्कृतिक कार्यक्रम होणार आहेत. त्यात कु. शिपा मंगेश पवार (भद्रावती) ह्या संगीत नृत्य सादर करतील तर सौ. वंदना संभाजी वाघमारे (बिटगाव ता. उमरखेड) ह्या

सामाजिक आशयाचे भारूड आणि बुगुंडा सादर करतील. या आठव्या सत्राचे सूत्रसंचालन अखिल भारतीय गुरु रविदास समता परिषदेचे नांदेड जिल्हाध्यक्ष गंगाधर गंगासागर हे करतील तर जिल्हा महासचिव प्रकाश कामळजकर हे आभार प्रदर्शन करणार आहेत.

नवव्या सत्रात दुपारी तीन वाजता विविध क्षेत्रातील मान्यवरांचा सत्कार आणि पुरस्कार वितरण सोहळा होईल. याचे सूत्रसंचालन इंजि. चंद्रप्रकाश देगलूरकर हे करतील. दहाव्या सत्रात दुपारी पावणे चार वाजता सुप्रसिद्ध कथाकार बालाजी पेटेकर (नायगाव) हे कथाकथन करतील. याचे सूत्रसंचालन अखिल भारतीय गुरु रविदास समता परिषदेचे जिल्हा संघटक संतोष सुर्यवंशी (उमरी) हे करतील.

अकराव्या सत्रात सायंकाळी चार वाजता तेलंगणा राज्यातील आदिलाबाद येथील सुप्रसिद्ध राष्ट्रीय कवी मधु बालकर यांच्या अध्यक्षतेखाली कवी संमेलन होईल. पनवेल जि. रायगड येथील ज्येष्ठ कवी नागनाथ डोलारे हे कवी संमेलनाचे उद्घाटन करतील तर आर्णी येथील सुप्रसिद्ध कवी तथा अखिल भारतीय आंबेडकरी साहित्य संवर्धन महामंडळाचे कार्याध्यक्ष प्रशांत वंजारे हे यावेळी काव्यविषयक आपले

मनोगत व्यक्त करतील. पुसद जिल्हा यवतमाळ येथील सुप्रसिद्ध कवी प्रा. रविप्रकाश चापके हे या कवी संमेलनाचे बहारदार सूत्रसंचालन करतील.

कवी सदानंद मोरे (अकोला), सुभाष मानवटकर (निळे पाखर (हििंगणा, नागपूर), रामेश्वर पोहेकर (तेल्हारा), शाहिस्ता खान (यवतमाळ), बुद्धधोष लोणे (वणी), बबन मोरे, समाधान लोणकर, एस. टी. मोरे (सर्व हिंगोली), सोपान अंभोरे (रिसोड), बबन ढोके (हड्डा), अशोक वासाटे (किनवट), प्रा. रमेश वाघमारे (पुसद), प्रमोद तापडे (अकोला), शफी बोल्डेकर (बोल्डा ता. कळमनुरी), नानाभाऊ माळी (पुणे), कमलेश पाटील (वर्धा), राहुल श्यामकुंभर (रामटेक), गौतम शिंगणकर (आदिलाबाद), चंद्रकांत गायकवाड (देगाव ता. नायगाव), भीमराव बैलके, देविदास सुर्यवंशी (नायगाव) आणि नांदेड येथील क्रांतिकुमार पंडित, शेख आरिफ निमटेकर, माधव बैलके, आ. ग. ढवळे, ज्योती गायकवाड, एन. सी. भंडारे, प्रा. संजय मांजूरकर, डॉ. विलासराज भद्रे, शकुंतला गायकवाड (सिल्लोड) हे मार्गदर्शन करणार आहेत.

शेवटचे बारावे सत्र समारोपाचे असून सायंकाळी सहा वाजता हे सुरु होईल. यावेळी मुख्य अतिथी म्हणून प्रा. डॉ. जनाबाई वाघमारे (कलबुर्गी, कर्नाटक) तर प्रमुख वक्ते म्हणून बसपाचे स्टार प्रचारक युवा नेते अक्रम शेख (सिल्लोड) हे मार्गदर्शन करणार आहेत. यावेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून मानवाधिकार संघटनेचे शिवदास महाजन (पुणे), सामाजिक कार्यकर्ते सुकुमार पेटकुले (आदिलाबाद), बौद्ध धर्म प्रचारक प्रा. डॉ. आनंद भालेराव (किनवट), राधाई अर्बन को ऑप

क्रेडिट सोसायटीचे मार्गदर्शक नरसिंग सुर्यवंशी (नांदेड), सुफी शमसोद्दीन सय्यद (लातूर), शिवांनंद जोगदंड (नांदेड), अखिल भारतीय गुरु रविदास अध्यक्ष सुरेश गंगासागर (जालना) आणि विस्तार अधिकारी विठ्ठल भागाराम कांबळे (नांदेड) हे उपस्थित राहणार आहेत.

या सत्राचे सूत्रसंचालन राष्ट्रीय ढोर समाज संघटनेचे प्रदेश महासचिव मानदेव फुलपगार आणि कवी डॉ. विलासराज भद्रे हे करणार असून अखिल भारतीय गुरु रविदास समता परिषदेचे युवा विभागीय प्रवक्ता चंद्रसेन गंगासागर (धुंगराळा) हे आभार प्रदर्शन करतील.

एकूण बारा सत्रात भगवत् कार्यक्रम होणार असून या सर्वांचा आस्वाद घेण्याचे आवाहन आयोजक मनीषभाऊ कावळे (बसपा मराठवाडा झोन प्रभारी), निमंत्रक उत्तम गायकवाड, लोकस्वराज आंदोलनाचे रावसाहेब पवार, संयोजक नारायण वाघमारे, रोहिदास सुर्यवंशी, अभिषेक साळे, हणमंत उतकर, जिल्हा संघटक संतोष सुर्यवंशी, दादाराव रसायन गंगासागर, अन्नपुरे, श्रीनिवास कांबळे, लक्ष्मण वाघमारे, अशोक घाटे, व्यंकटराव हराळे, सतीश भालके, जी. पी. गंगासागर, सुधाकर खेराव, रमेश गंगासागर, संजय बनसोडे, अॅड. रितेश बनसोडे, प्रसाद कमलेश्वर, बाबुराव नरहिरे, राहुल गोरे, देविदास गंगासागर, सुरेश वाघमारे, विपुल देगलूरकर, सुभाष वाघमारे, परमेश्वर गंगासागर, रमेश वाघमारे, प्रसेनजीत मांजूरकर, आनंद चंनंकर, दशरथ डोंगरे, नंदू देशमाने, विजय उतकर, राजू भालके आदींनी केले आहे.

हे पत्रक मालक, मुद्रक, प्रकाशक सुग्रीव सोपानराव मुंडे यांनी फाईन प्रिंट, १४०००, खोकडपूर, औरंगाबाद ४३१००९ (महाराष्ट्र), येथे छापून लक्ष्मी ऑफसेट, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुतळ्या जवळ, रेल्वे स्टेशन रोड, परभणी जि.परभणी-४३१४०९ (महाराष्ट्र) येथून प्रकाशित केले. मुख्य कार्यालय ०२४०-२४७४८१३ * संपादक - सुग्रीव सोपानराव मुंडे मो.९४२१२८१०७८, RNI.No.MAH/MAR2014/56289

The Printer, Owner & Publisher Sugriv Sopanrao Munde Fine print,14070,khokadpura, Aurangabad-431001 (M.H.) Laximi offset,Near Dr.babasahen ambedkar,statue,station road, parbhani Dist. Parbhani-431401.(edition editor Laximikan mundhe) (cheif Editor - Sugriv Sopanrao Munde) Office Ph. : 0240-2474813